

Sygn. akt IV KK 374/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Zbigniewa Siejbika,
w sprawie **T.R.**

oskarżonego z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 21 czerwca 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na niekorzyść
oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt IX Ka [...] /16

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt II K [...] /15,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę T.R. przekazuje Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

T.R. został oskarżony o to, że:

w dniu 26 lutego 2015 r. w miejscowości K., woj. [...], nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki Polonez nie zachował należytej ostrożności podczas jazdy prowadząc pojazd w terenie zabudowanym z prędkością niebezpieczną i niedozwoloną administracyjnie, nienależycie obserwował jezdnię i pobocze zbliżając się do skrzyżowania w następstwie czego na swoim pasie ruchu potracił pieszą przechodzącą przez jezdnię B.W., która w wyniku doznanych obrażeń ciała (...) zmarła,

tj. o popełnienie czynu z art. 177 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt II K [...]/15:

T.R. w ramach zarzucanego czynu został uznany za winnego tego, że w dniu 26 lutego 2015 r. w miejscowości K., woj.[...] , w terenie zabudowanym kierował samochodem osobowym marki Polonez nie stosując się do obowiązującego z mocy ustaw ograniczenia prędkości, tj. popełnienia wykroczenia z art. 92a k.w. i za to na podstawie art. 92a k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzono mu karę grzywny w wysokości 3.000 złotych.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator oraz oskarżycielka posiłkowa H.W.

Oskarżycielka posiłkowa zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła obrazę przepisów postępowania oraz błędu w ustaleniach faktycznych mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku i wniosła o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego i zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego wyroku i mający wpływ na jego treść, a polegający na wyrażeniu przez Sąd I Instancji błędnego poglądu, że zachowanie oskarżonego T.R. wyczerpało jedynie znamiona wykroczenia przewidzianego w art. 92a k.w., podczas gdy ocena całkowita zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego, zeznań świadka K.G., ocenione we wzajemnym powiązaniu prowadzą do jednoznacznego wniosku, że oskarżony sposobem

prowadzenia samochodu w terenie zabudowanym z nadmierną prędkością doprowadził do skutków określonych w art. 177 § 2 k.k. Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zakwalifikowanie czynu z art. 177 § 2 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary oraz środka karnego wskazanych w apelacji.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017 r., sygn. akt IX Ka [...] /16 uchylił zaskarżony wyrok Sądu I instancji i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzył postępowanie przeciwko T.R. stwierdzając, iż koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Kasację od tego wyroku wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, który zaskarżył orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonego T.R. i zarzucił:

1) rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., polegające na zaniechaniu rozpoznania apelacji oskarżycielki posiłkowej poza granicami podniesionych zarzutów i dokonania wszechstronnej kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku, wskutek czego doszło do rażąco niesprawiedliwego utrzymania w mocy rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego o braku podstaw do przypisania oskarżonemu zarzucanego mu czynu z art. 177 § 2 k.k. pomimo tego, że zapadło ono z rażącym naruszeniem:

- art. 410 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie przy wyrokowaniu przez Sąd I instancji istotnej dla ustalenia odpowiedzialności karnej oskarżonego, okoliczności wynikającej z opinii biegłego z dnia 30 marca 2015 r., iż oskarżony w trakcie zdarzenia w nocy poruszał się samochodem z włączonymi światłami pozycyjnymi, a nie mijania,

- art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 211 k.p.k., poprzez zaniechanie wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, to jest ustalenia w drodze eksperymentu procesowego z jakiej odległości oskarżony mógł dostrzec pokrzywdzoną, w sytuacji, gdy na potrzebę jego przeprowadzenia zwracali uwagę biegli opiniujący w przedmiotowej sprawie;

2) rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. w zw. z art. 107 § 2 k.p.w., polegające na nienależytym rozważeniu zarzutu obrazy przepisów

postępowania, tj. art. 2, 4, 7, 410 i 424 § 1 pkt 1 k.p.k. wyrażającej się w dokonaniu przez Sąd wadliwej (dowolnej) oceny opinii biegłych P.Ś. i T.W., i w konsekwencji przyjęcia iż:

- oskarżony nie był zobligowany do prowadzenia pojazdu z prędkością mniejszą od administracyjnie dopuszczalnej, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena wszystkich wymienionych w art. 19 ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym okoliczności winna prowadzić do wniosku przeciwnego,
- brak jest możliwości określenia rodzaju obrażeń u pokrzywdzonej, które powstałyby, gdyby oskarżony prowadził pojazd z prędkością 50 km/h i rozpoczął manewr hamowania, co w konsekwencji doprowadziło do tego, że Sąd nie rozważył kwestii ewentualnej odpowiedzialności oskarżonego za zwiększone niedopuszczalne ryzyko wystąpienia skutku.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Krajowej na rozprawie kasacyjnej wniósł o oddalenie kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich wniesiona na niekorzyść oskarżonego jest zasadna.

Przepis art. 440 k.p.k. nakłada na sąd odwoławczy obowiązek rozpoznania apelacji niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w K. rozpoznając apelację nie dokonał kontroli wyroku Sądu I instancji w sposób wskazany w tym przepisie, przez co zostało wydane orzeczenie rażąco niesprawiedliwe, gdyż wydane z obrazą przepisów prawa procesowego, a w szczególności art. 410 k.p.k. i art. 7 k.p.k.

Z akt sprawy wynika, że w dniu 30 marca 2015 r. została wydana opinia przez Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w K. Biegły w opinii tej stwierdził, że w chwili wypadku w samochodzie oskarżonego były włączone światła pozycyjne, na co wskazują gorące żarniki tych świateł. Żarniki świateł mijania i drogowych nie posiadały takich cech, a więc nie były gorące

(nie „świeciły”) w chwili zadziałania na nie sił bezwładności, jakie wyzwalają się w trakcie zdarzeń drogowych. Przedmiotowa opinia i wynikające z niej wnioski nie zostały jednak uwzględnione przez biegłego A.G. ani też biegłych P.Ś. i T.W., którzy wydawali opinie z zakresu ruchu drogowego i jako podstawę rekonstrukcji zdarzenia przyjmowali, iż samochód oskarżonego miał włączone obowiązujące w chwili i miejscu wypadku światła mijania. Sąd Rejonowy dokonując analizy czasowo-przestrzennej zdarzenia i ustalając stan faktyczny w zakresie zachowania się oskarżonego oraz pokrzywdzonej, w tym możliwości wzajemnego postrzegania się, przyjął również, za biegłymi, że samochód Polonez w chwili wypadku miał włączone światła mijania, a nie pozycyjne. Z okoliczności tych należy wnioskować, że ocena opinii biegłych z zakresu ruchu drogowego nie została dokonana również w sposób prawidłowy skoro opinie te były wydane na błędnych założeniach, a czego Sądy nie zauważyły.

Zdaniem Sądu Najwyższego te uchybienia, jako mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, wskazują, że zaszła konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. To na tym etapie rozpoznania sprawy, istnieje możliwość wyjaśnienia tej kwestii i dlatego też Sąd nie uwzględnił wniosku skarżącego o uchylenie wyroku również Sądu Rejonowego. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy wyjaśnić jednoznacznie tę okoliczność i ustalić, czy z uwagi na rodzaj światła jakie były włączone w Polonezie w chwili wypadku miał oskarżony ograniczoną widoczność i to w jakim stopniu oraz czy mogło to mieć również wpływ na ocenę odległości zbliżającego się samochodu przez pokrzywdzoną. Oczywiście należy w tym zakresie mieć równie na uwadze rodzaj oświetlenia drogi i chodnika znajdującymi się tam lampami, przy uwzględnieniu lampy, która zapalała się i gasła z określoną częstotliwością, o której mowa w zeznaniach świadków oraz warunków drogowych i pogodowych panujących tego dnia. Wskazać należy, że konieczność przeprowadzenia eksperymentu procesowego pozostaje do decyzji Sądu i winna być podjęta, w sytuacji, gdyby zdaniem biegłych ułatwiłoby to wyjaśnienie sprawy.

W sytuacji ustalenia jakie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym faktycznie naruszył oskarżony oraz jaki jest związek przyczynowo- skutkowy między tymi naruszeniami a zaistniałym wypadkiem, badając normatywne

podstawy odpowiedzialności oskarżonego, Sąd winien również rozstrzygnąć, czy naruszenie zasad doprowadziło do istotnego zwiększenia prawnie nieakceptowanego niebezpieczeństwa dla dobra prawnego chronionego przez art. 177 § 2 k.k., którym jest życie i zdrowie osób uczestniczących w ruchu drogowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

ał